

Ткачук Василь Вікторович

учитель географії

II кваліфікаційна категорія

класний керівник 10 - Б класу

Білоцерківської загальноосвітньої

школи I – III ступенів № 5

Форма проведення: екологічний турнір

Тема: «Бережи природу для себе!» для учнів 5 класів

Мета: розширити коло екологічних знань учнів, розглянути основні екологічні проблеми сучасності, проаналізувати наслідки науково – технічного прогресу, формувати переконаність, що лише розумне використання досягнень хімії принесе користь людині; удосконалювати вміння мотивувати власну позицію, захищати свою думку ; розвивати творчі здібності учнів, уміння виступати публічно; виховувати бережливе ставлення до оточуючого світу.

Наочне оформлення: плакати, вислови та малюнки на екологічну тематику, малюнки квітів і тварин.

Обладнання: технічні засоби (мультимедійна дошка, проектор), картки червоного кольору, картки із словами « так » , « ні ».

Хід турніру

Ведучий. Доброго дня, шановні друзі! Природа – творець найбільших благ на землі. І ніщо не буває в ній просто так – усе має свою закономірність. І листочок із дерева не впаде без її відома, і квітка не розквітне без її чародійств. Сила – силенна усяких див у природі, тільки потрібно навчитися слухати природу. Ми – господарі нашої природи, а вона для нас – наше життя. І берегти природу – значить берегти Батьківщину.

Ми розпочинаємо гру «Бережи природу для себе!», в якій кожен зможе продемонструвати свої знання з екології, проявити свою кмітливість і спостережливість. У турнірі беруть участь 2 команди по 4 особи кожна. Турнір

проходитиме у 7 турів на екологічну тематику. І буде проходити під таким девізом:

**«Рибі – вода, птиці – повітря, звірю – ліси, степи, гори
А людині потрібна Батьківщина. І охороняти природу –
Значить охороняти Батьківщину»
Бажаю всім командам успіхів!**

Тур І. Бліц - турнір (слайд 1 - 14)

Команди отримують картки червоного кольору. Та команда, яка знає першою правильну відповідь, піднімають картку. Журі зараховує правильну відповідь. Одна правильна відповідь – один бал.

Запитання

1. Як ще називають ліси нашої планети? (*Легенями Землі.*)
2. Назвіть сучасні екологічні проблеми. (*Озонові діри, парниковий ефект, засміченість, кислотні дощі, забрудненість води та атмосфери тощо.*)
3. Яка тварина є санітаром лісу? (*Вовк*)
4. Книга, в яку заносять рідкісні рослини, тварин, яких потрібно охороняти (*Червона книга*)
5. Який найкращий спосіб очищення повітря від вуглекислого газу ? (*Озеленення*)
6. Чому не можна брати в руки яйця птахів? (*Птахи залишають гнізда*)
7. Як називається наука про взаємодію рослин, тварин, людей та середовища, у якому вони перебувають? (*Екологія*)
8. Назвіть тварин — індикаторів чистоти водойм. (*Щука, окунь, судак*)
9. В якому році була заснована Червона книга України (1976)
10. Як називається штучна трав'яна покрівля? (*Газоном.*)
11. Територія, у межах якої тимчасово перебувають під охороною певні види тварин і рослин. (*Заказник.*)
12. Як можна виготовити книги, не зрубуючи дерев? (*збирати макулатуру*)
13. Чому у ялини завжди гостра вершина? (*Поки живе – росте*)

14. Який птах найбільший в Україні? (*Дрохва*)

15. Чи є пташине молоко? (*Є. У голуба*)

Тур II. «Вустами дитини» (слайд 15)

У цьому турі діти ознайомляться з найбільш поширеними типами відходів, можливістю їх вторинного використання. Ведучий читає дитячі вислови про відходи (на кожний вид підготовлено 5 фраз). Команди повинні якомога швидше здогадатися, що мається на увазі. За правильну відповідь від одного до п'яти балів.

Дитячі вислови

1. Його необхідно компостувати.
2. У невеликих кількостях він дуже корисний.
3. Коли його дуже багато, це стає справжньою бідой.
4. Потрапляючи у воду, він руйнується; риба та інші організми, що там живуть, починають задихатися.
5. Його виробляє звичайна корова.

(Гній.)

1. Я маю дуже багато іграшок, виготовлених з неї.
2. Вона буває різнокольоровою і її дуже легко зламати.
3. Предмети, виготовлені з неї, легкі.
4. Якщо її підпалити, то з'явиться багато чорного диму, який має неприємний запах.
5. Її не можна викидати, тому що вона сама по собі не розкладається.

(Пластмаса)

1. Його винайшли китайці.
2. У нас його виготовляють з дерева.
3. Він легко горить.
4. З нього виходить дуже багато сміття.
5. На ньому звичайно малюють чи пишуть.

(Папір.)

1. Його виробляють з піску.
2. Найчастіше воно прозоре.
3. Коли падає, розбивається.
4. Якщо його нагріти, воно тягнеться, як тісто.
5. Якщо його кинути у лісі, воно може викликати пожежу.

(Скло.)

1. Виникає, коли щось стає старим або ламається.
2. Його можна побачити і в місті, і в селі, і навіть біля шляхів.
3. Це можна здати та отримати гроші.
4. З нього можуть зробити щось нове.
5. Інколи буває кольоровим, за нього теж можна отримати гроші.

(Металом.)

1. Завжди чорного кольору.
2. Її багато в містах, особливо де є заводи та фабрики.
3. Це дуже шкідливо.
4. У людини спричиняє хвороби, а одяг стає брудним.
5. Її багато після спалювання чогось.

(Сажа.)

Тур III. «Впізнай нас» (слайд 16)

Зараз нашим гравцям необхідно буде проявити свою фантазію й винахідливість. По одному учаснику від команди отримують зображення, де зазначені назви 5 тварин. Треба показати команді, без слів, тільки жестами та рухами тіла, тварину, а команда повинна відгадати про кого мова. За кожну правильну відповідь команда отримує по одному балу.

I команда

II команда

1. Морський коник довгорилий

1. Їжак вухатий

2. Рак широкопалий

2. Кажан північний

Тур IV. «Відомі тварини» (слайд 17 – 20)

Команди повинні відгадати, що за тварина описується. За правильну відповідь - п'ять балів.

1.Ця тварина неодноразово увічнювалася в камені чи бронзі німцями, данцями, литовцями, які здавна славляться пристрасстю до страв із цієї тварини . Мало кому відомо, що за кількістю пам'ятників цій тварині Полтавщина є беззаперечним лідером у світі: на території області їх аж шість! Один з них відкритий у 2003 році території Полтавської державної аграрної академії Це група із цієї тварини у натуральну величину та двох маленьких – хлопчика й дівчинки – у національному вбранні. На постаменті напис “Одвічній годувальниці українського народу”.

2.Скульптурний пам'ятник цим тваринам можна побачити і в Монголії в містечку Далан-Дзадгад, яке вважається центром розведення цих тварин. Тут відбувся перший в Монголії зліт цих тварин і відкрито спеціальний музей. На великій площі перед готелем на високому постаменті стоїть великий кам'яний – «корабель пустині» з розтріпаною гривею. У наш час ця тварина постійно допомагають людям у вивченні і освоєнні багатств Середньої Азії. Не обійшлися без їхніх послуг і першовідкривачі нафти Туркменії. У зв'язку з цим в місті нафтовиків Небіт-Даг споруджено пам'ятник-монумент.

3.24 роки ця тварина на ім'я Джек справно служив людям, виконуючи роль лоцмана. Вдень і вночі тварина проводила кораблі небезпечною протокою Пелорус, і жодне судно не зазнало катастрофи. За це вдячні моряки Нової Зеландії спорудили йому пам'ятник, а напис на ньому перераховував усі заслуги.

4. У Голландії поставлено вперше пам'ятник цій тварині. На його постаменті вибито короткий напис: «Наша мама». Відомі пам'ятники також у Данії, США, Румунії.

Тур V. «Анаграми» (слайд 22 – 23)

З переплутаних літер гравці мають зібрати певні терміни з теми «Охорона природи». За правильну відповідь – 4 бал. На виконання завдання – 1 хв, але якщо команда не в змозі скласти це слово, то надається підказка і додаткові 30 с. Але тоді команда отримує лише 2 бала.

Завдання

Для команди 1

П, І, Н, Д, К, И, З, О, В, А.

Підказка: природоохоронна територія.

Відповідь. Заповідник.

Для команди 2

О, Д, Д, Е, А, К, Р, Р, П, Н.

Підказка: природоохоронна територія.

Відповідь. Дендропарк.

Тур VI. «Чи правда це?» (Слайд 24)

Учасникам команди потрібно дати відповідь на шість запитань, піднявши відповідну табличку зі словами « так » чи « ні ». Одна правильна відповідь – один бал.

1. Чи правда, що великі черепахи плачуть? *(Так. На березі черепахи справді пускають сльози. Можливо, так вони позбавляються піщинок, що потрапляють їм в очі.)*

2. Чи правда, що блакитні троянди ростуть тільки в Китаї? *(Неправда. Блакитних троянд, як і чорних, у природі не існує.)*

3. Чи правда, що краби підіймаються до поверхні на дельфінах? *(Ні. Краби спливають за допомогою своїх ніг.)*

4. Чи правда, що зелена картопля настільки отруйна, що може вбити людину? *(Так. Зелена картопля містить велику кількість сильної отрути, так званих соланінів, які особливо небезпечні для дітей. Ці отруйні речовини не руйнуються навіть під час варіння.)*

5. Чи правда, що кінчик меча у меч-риби отруєний смертоносним миш'яком? *(Ні. Меч-риба абсолютно нешкідлива, а миш'як – це мінерал, що добувають із землі.)*

6. Чи правда, що пожираючи своїх жертв, крокодили плачуть? *(Ні. Крокодили, які живуть у солоній воді, часто плачуть на березі, але при цьому вони просто позбавляються зайвої солі, а не ридають від каяття.)*

Тур VII. «Екологічна листівка»

Команди повинні намалювати екологічну листівку під назвою «Не брудни криниці, бо схочеш водиці». На виконання роботи – 10 хв

Ведучий. Слово надається журі для підведення підсумків турніру.

(Нагородження переможців)

Ведучий. Наша екологічна гра добігла кінця. Усі ви прекрасно розумієте, що природу треба берегти. Ви можете зробити свій внесок у цю шляхетну справу. Нехай це буде очищене джерело, маленька шпаківня навесні чи годівничка взимку, посаджене дерево чи нагодоване кошеня. Будьте невід'ємною частинкою біосфери і бережіть наш чудовий світ!

